

Н. Я. Олійник

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7770-7176>*Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України***ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ ДО ПРОФЕСІЙНОГО
СПІЛКУВАННЯ (НА ПРИКЛАДІ КОМУНІКАЦІЇ
АКУШЕРА-ГІНЕКОЛОГА З ПАЦІЄНТКОЮ)**

N. Ya. Oliinyk

*I. Horbachevsky Ternopil National Medical University***PREPARATION OF FOREIGN STUDENTS FOR PROFESSIONAL
COMMUNICATION (ON THE EXAMPLE OF COMMUNICATION OF
OBSTETRICS-GYNECOLOGIST WITH PATIENT)**

Анотація. У статті представлено методичну розробку заняття з вибіркової дисципліни «Професійна медична комунікація українською мовою лікаря з пацієнтом» для викладачів факультету іноземних студентів медичних закладів вищої освіти. Детально розглядаються 4 етапи практичного заняття, основна мета яких: засвоєння лексичних одиниць на позначення жіночих статевих органів, гінекологічних захворювань та особливостей діяльності акушера-гінеколога; удосконалення уміння будувати монологічні та діалогічні висловлювання, що містять опис особливостей причин відвідування гінеколога, симптомів і хвороб жіночої статевої системи, застосовуючи вивчені лексичні одиниці та фрази; розвиток навичок збору анамнезу захворювання; удосконалення граматичних умінь вживання прикметників й узгодження їх з іменниками. Усі завдання теми розроблені для формування у студентів комунікативної компетенції при вивченні предмета, відповідають основним вимогам до таких матеріалів, призначені для розвитку і вдосконалення основних видів мовленнєвої діяльності: говоріння, слухання, читання та письма.

Навчально-тренувальні вправи на засвоєння лексичного матеріалу, вміння формувати монологічне висловлювання, скласти діалог лікаря з пацієнтом на запропоновану тему, повторення граматичного матеріалу дозволять забезпечити реалізацію комунікативних потреб іноземних студентів, щоб у майбутньому вони могли стати практичними користувачами української мови, використовувати її в різноманітних реальних ситуаціях поза заняттями.

Робота з текстом є важливим етапом не лише вивчення лексичного матеріалу, удосконалення навичок читання: правильної вимови, наголошування слів, повторення граматичного матеріалу, а має на меті розвиток професійних знань, ознайомлення студентів з професійною тематикою.

Для кращого сприйняття і розуміння матеріалу впродовж заняття студентам пропонуються різні види активностей із використанням технічних засобів навчання і роздаткових матеріалів для залучення зорової (рисунок, відеофільм, схеми), слухової (пояснення викладача) і механічної пам'яті (письмова робота студентів у зошитах чи на дошці).

Усі матеріали заняття розроблені з метою формування українськомовної комунікативно-професійної компетентності, якісного засвоєння та активного використання комунікативних фахових конструкцій у професійному спілкуванні.

Тема «Професійна комунікація акушера-гінеколога з пацієнткою» відповідає програмі вибіркової навчальної дисципліни «Професійна медична комунікація українською мовою лікаря з пацієнтом» для студентів спеціальності 222 «Медицина».

Ключові слова: професійна медична комунікація; професійне мовлення; методична розробка; лексичні конструкції; комунікативна компетентність; професійна компетентність.

Abstract. The article presents a methodical instruction of a lesson on the elective discipline “Professional medical communication in Ukrainian of a doctor with a patient” for teachers of the faculty of foreign students of medical institutions of higher education. Four stages of practical training are considered in detail, the main purpose of which is: mastering lexical units to denote female genitals, gynecological diseases and features of obstetrics and gynecology; improving the ability to build monologue and dialogic expressions that contain a description of the characteristics of the reasons for visiting a gynecologist, symptoms and diseases of the female reproductive system, using the studied lexical units and phrases; development of skills in collecting medical history; improving grammatical skills in using adjectives and matching them with nouns. All tasks of the topic are designed to form students' communicative competence in the study of the subject, meet the basic requirements for such materials, designed to develop and improve the main types of speech activity: speaking, listening, reading and writing.

Training exercises for mastering lexical material, the ability to form a monologue, a doctor's dialogue with a patient on a proposed topic, repetition of grammatical material will ensure the realization of communicative needs of foreign students so that in the future they can become practical users of Ukrainian in situations outside of classes.

Working with the text is an important stage not only in the study of lexical material, improving reading skills: correct pronunciation, stressing words, repetition of grammatical material, but aims to develop professional knowledge, acquaint students with professional topics.

For better perception and understanding of the material during the lesson, students are offered various types of activities using technical teaching aids and handouts to engage visual (drawings, videos, diagrams), auditory (teacher's explanation) and mechanical memory (students' written work in notebooks and blackboard).

All materials of the lesson are designed to form Ukrainian-language communicative and professional competence, quality learning and active use of communicative professional constructions in professional communication.

The topic "Professional communication of an obstetrician-gynecologist with a patient" corresponds to the program of the elective course "Professional medical communication in Ukrainian of a doctor with a patient" for students majoring in 222 "Medicine".

Key words: professional medical communication; professional speech; methodical instruction; lexical constructions; communicative competence; professional competence.

Вступ. Професійно-орієнтоване навчання іноземних студентів у медичних закладах вищої освіти потребує належної уваги через постійне зростання кількості іноземних студентів в українських ЗВО, адже медична освіта – одна з найпопулярніших у світі сфер етнічної мобілізації. Треба зазначити, що престиж вищої медичної освіти України у світі залежить від багатьох чинників, але найперший – це висока якість підготовки фахівців. Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України займає в цьому лідерські позиції серед ЗВО України. Незаперечним є той факт, що, потрапляючи у нове соціокультурне середовище, більшість іноземців відчуває себе розгублено, демонструє низький рівень інформованості про політичну, економічну, соціальну, освітню систему України, її звичаї, традиції, культуру, релігію. Їх адаптація ускладнена ще й необхідністю спілкуватися з іншими носіями своїх культур під час навчання та в побуті. Від успішної адаптації до нового соціокультурного середовища, позитивного входження в інтернаціональне студентське товариство, подолання мовного бар'єра в спілкуванні, формування стійкої мотивації до майбутньої професії, залежить ефективність їх навчання [4]. Вирішальну роль у цих процесах відіграють викладачі університету, зокрема кафедри української мови, які серед перших зустрічають новоприбулих студентів на заняттях з української мови як іноземної. Від їхнього професіоналізму, особистої жертвованості і харизми залежить успіх вибіркових дисциплін кафедри, серед яких «Професійна медична комунікація українською мовою лікаря з пацієнтом».

Навчальна дисципліна «Професійна медична комунікація українською мовою лікаря з пацієнтом» – це інтегрована, цілісна, динамічна система, метою якої є формування у студентів українськомовної комунікативно-професійної компетентності, якісне засвоєння та активне використання комунікативних фахових конструкцій у професійному спілкуванні.

В «Енциклопедії освіти» зазначено, що «компетентність – це сукупність знань і вмінь, необхідних

фахівцю для здійснення ефективної професійної діяльності, вміння аналізувати і прогнозувати результати праці, використовувати сучасну інформацію щодо певної галузі виробництва. Компетентність фахівця включає професійні знання, вміння і навички, досвід роботи в певній виробничій галузі виробництва, соціально-комунікативні та індивідуальні здібності особистості, що забезпечують самостійність у здійсненні професійної діяльності» [5, с. 722].

Аналіз основних понять, пов'язаних зі змістом викладання української мови як іноземної, виклали у своїх працях О. Тростинська, Л. Бей, Б. Сокіл, Л. Васецька, Г. Тохтар та інші. Л. Бей та О. Тростинська зазначають, що для викладання дисциплін українською мовою для іноземців потрібно враховувати не лише психолого-педагогічні та соціально-педагогічні підходи, але й «спеціалізацію та етапи навчання, комунікативні потреби, наявну базу знань» [2, с. 43]. Формуванню комунікативно-професійних компетентностей в іноземних студентів присвячені праці Н. Ушакової, О. Іванців, І. Левенка, У. Соловій тощо. Інтеграційними процесами в освіті займаються фахівці АПН України: В. Ільченко, К. Гуз, Я. Собко, С. Клепко, В. Моргун. У роботах І. Мельничук, А. Вихрущ, Н. Федчишин, Л. Романишин викладено питання модернізації вищої освіти України з метою формування сучасного фахівця, здатного протистояти викликам часу, морально стійкого, знаючого, компетентного професіонала [8].

При підготовці матеріалів використовувалася наукова література з акушерства і гінекології: навчальний посібник «Консультування з питань вагітності» за редакцією Н. Я. Жилки, О. Г. Карагодіної (Київ, 2007), «Акушерство» за редакцією В. І. Грищенка (Харків, 1996), національний підручник «Акушерство та гінекологія» у 4 томах за редакцією В. М. Запорожана (Київ, 2013) [1], тематичні матеріали Вікіпедії.

На основі аналізу, систематизації та узагальнення наукових джерел, присвячених процесуальним

аспектам змісту формування у студентів професійно-орієнтованої комунікативної компетентності, вважаємо доцільним охарактеризувати зміст методичної розробки для викладача, що й зумовило вибір мети даної статті.

Мета статті – запропонувати методичну розробку для викладача до теми «Професійна комунікація акушера-гінеколога з пацієнткою», апробовану на практичних заняттях із дисципліни «Професійна медична комунікація українською мовою лікаря з пацієнтом» автором цієї праці.

Теоретична частина.

Тема заняття. Професійна комунікація акушера-гінеколога з пацієнткою [7].

Мета: засвоїти лексичні одиниці на позначення жіночих статевих органів, гінекологічних захворювань та особливостей діяльності акушера-гінеколога; удосконалювати вміння будувати монологічні та діалогічні висловлювання, що містять опис особливостей причин відвідування гінеколога, симптомів і хвороб жіночої статевої системи, застосовуючи засвоєні лексичні одиниці та фрази; розвивати навички збору анамнезу захворювання; удосконалити вміння вживати прикметники та узгоджувати їх з іменниками у роді і числі; сприяти розвитку комунікативних навичок у студентів, логічного мислення, уваги, пам'яті, інтересу до вивчення української мови.

Студент повинен знати:

1. Лексичні одиниці на позначення жіночих статевих органів.
2. Основні гінекологічні терміни і поняття.
3. Особливості медичної практики акушера-гінеколога.
4. Основні правила збору анамнезу хвороби.
5. Правила побудови словосполучень, речень, запитань, відповідей на запитання.
6. Основні правила вживання прикметників й узгодження їх з іменниками у роді і числі.

Студент повинен вміти:

1. Володіти тематичним лексичним матеріалом і використовувати його у мовленні.
2. Описувати причини та симптоми гінекологічних захворювань.
3. Ініціювати та вести діалог-розпитування на тему.
4. Скласти діалог між лікарем-гінекологом і пацієнткою.
5. Скласти анамнез гінекологічного захворювання.
6. Правильно вживати прикметники, вміти узгоджувати їх з іменниками в роді і числі.
7. Відповідати на запитання викладача.

Перелік основних питань, які розглядаються на занятті:

1. Засвоєння лексико-граматичного матеріалу до теми «Професійна комунікація акушера-гінеколога з пацієнткою».
2. Читання і розуміння тексту.
3. Правила побудови словосполучень, речень, запитань, відповідей на запитання.
4. Повторення граматичного матеріалу: правила поділу іменників за родами і числами, вживання прикметників і узгодження їх з іменниками у роді і числі.

Методика виконання практичної роботи.

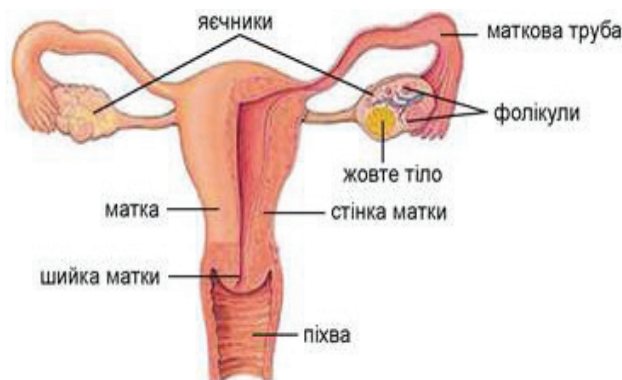
Робота 1. Засвоєння лексико-граматичного матеріалу до теми.

Завдання 1. Слухайте. Повторюйте. Читайте. Пишіть. Вивчіть.

Акушер-гінеколог – obstetrician-gynecologist; безпліддя – infertility; вагітність – pregnancy; гормони – hormones; запліднення (зачаття) – fertilization; плід – fetus; пологи – childbirth.

Гінекологічні дослідження – gynecological examinations; гінекологічний огляд – gynecological exam; гнійні виділення – putrid secretions; менструальний цикл – menstrual cycle; молочна залоза – mammary gland; репродуктивна система (статева система) – reproductive system; статеву близькість – sexual intimacy; статеву зрілість – sexual maturity; статеве життя – sexual life; статеві органи – sex organs (genitals); тримістр вагітності – trimester of pregnancy.

Завдання 2. Ознайомтесь із будовою жіночих статевих органів, запам'ятайте їх назви.

Рис. Будова жіночих статевих органів [1].

Довідка: жовте тіло – yellow body; матка – uterus; маткова труба – fallopian tube; піхва (вагіна) – vagina; стінка матки – uterine wall; фолікули – follicles; шийка матки – cervix; яєчники – ovaries.

Завдання 3. Напишіть, що зображено на рисунку (рисунки додаються). Використовуйте слова з довідки.

Довідка:

акушерський стетоскоп, гінекологічне дзеркало, гінекологічне крісло, гінекологічний набір, гінекологічний огляд, жіночі статеві органи, здорове харчування, календар вагітності, пульсоксиметр, рукавички, таблетки, термометр, тонометр, УЗД-апарат, шприц.

Завдання 4. Прочитайте і випишіть невідомі слова.

Запліднення (зачаття)	Процес злиття сперматозоїда з яйцеклітиною, внаслідок чого утворюється зигота, яка дає початок новому організмові
Вагітність	Період, коли зародок розвивається всередині матки жінки, починається із зачаття і закінчується народженням або викиднем, триває приблизно 40 тижнів
Пологи	Фізіологічний процес, який завершує вагітність; вихід з тіла матері зрілого плода і плаценти та зародкових оболонок. Пологи у жінки за нормальних умов відбуваються наприкінці 40 (сорокового) тижня вагітності
Передчасні пологи	Відбуваються після 28 (двадцять восьмого) тижня вагітності і зумовлені неправильною імплантацією, порушенням функції плаценти або травмою, перенесеною матір'ю. Плід народжується недоношений, але життєздатний
Аборт	Переривання вагітності
Пізній аборт	Переривання вагітності між 16 (шістнадцятим) і 28 (двадцять восьмим) тижнями
Викидень	Спонтанне патологічне переривання вагітності на терміні до 28 (двадцяти восьми) тижнів
Кесарів розтин	Розтин черевної порожнини та матки жінки для виймання плода під час ненормальних пологів
Епідуральна, перидуральна анестезія	Один із методів анестезії, при якій лікарські препарати вводять в епідуральний простір хребта через катетер. Ін'єкція приводить до втрати болючої чутливості або до розслаблення м'язів
Післяпологовий період	Починається відразу після закінчення пологів і триває впродовж 6 (шести) тижнів. За цей період органи репродуктивної системи жінки повертаються до стану, що існував до вагітності

Словник до завдання: аборт – abortion; викидень – miscarriage; епідуральна анестезія – epidural anesthesia; зародок – embryo; зигота – zygote; кесарів розтин – caesarian section; недоношений – premature; передчасні пологи – premature birth; післяпологовий період – postpartum period; плацента – placenta; сперматозоїди – sperm; яйцеклітина – ovum.

Робота 2. Робота з текстом.

Завдання 1. Прочитайте текст. Поставте запитання до тексту.

Візит до гінеколога

Гінеколога потрібно відвідувати кожній жінці 1–2 рази на рік. До нього потрібно звертатися з певною проблемою чи з профілактичною метою, щоб запобігти захворюванню.

Основні причини візиту до лікаря-гінеколога:

- осінньо-весняний період, коли імунітет знижується і є ризик інфікування різноманітними вірусами й інфекціями;
- порушення гормонального циклу;
- запальні процеси;
- захворювання молочних залоз;
- пухлинні захворювання;
- дискомфорт під час статевої близькості;
- вагітність.

Уперше гінекологічний огляд проводиться в 14–16 років, коли настає статева зрілість. Він є зовнішній і внутрішній та проходить у спеціальному гінекологічному кріслі. Під час першого візиту лікар оглядає і пальпує молочні залози, оцінює стан, наявність виділень зі статевих шляхів, висипання на статевих органах. Під час внутрішнього гінекологічного огляду використовується спеціальний інструмент – гінекологічне дзеркало. Гінекологічні огляди допомагають контролювати процес статевого дозрівання та вчасно виявити його порушення або уроджені хвороби жіночих статевих органів.

Поширеними гінекологічними захворюваннями є: ендометрит, оофорит, передменструальний синдром, кіста яєчника, безпліддя. Ендометрит – запалення слизової оболонки матки. Симптоми: підвищена температура, загальне нездужання, біль унизу живота, рідкі гнійні виділення, ущільнення матки, розлади менструального циклу. Оофорит – запалення яєчників, що часто поєднується із запаленням маткових труб. Симптоми: біль унизу живота і в поперековій ділянці, висока температура, озноб, порушення функцій яєчників, порушення менструального циклу. Передменструальний синдром – це розлад функцій нервової, серцево-су-

динної та ендокринної систем у другій половині менструального циклу. Симптоми: головний біль, безсоння, зниження працездатності, депресія, дратівливість, збільшення маси тіла, набряки за 7–10 днів до початку менструального циклу. Кіста яєчника – утворення, що виникає внаслідок накопичення рідини в порожнині яєчника. Хворий не має скарг, менструальний цикл не порушений, проте згодом виникає біль у животі. Діагноз встановлюють на підставі гінекологічного обстеження хворої. Безпліддя – це нездатність зрілого організму давати потомство. Причини: гінекологічні захворювання, запальні процеси статевих органів та їхні наслідки, порушення обміну речовин.

Більшість лікарів-гінекологів також є акушерами. Акушер-гінеколог контролює загальний стан здоров'я жінки впродовж усієї вагітності, займається моніторингом розвитку плода. Під час вагітності регулярно відвідування гінеколога обов'язкове. У перший триместр вагітності жінка має відвідувати гінеколога один раз на місяць, з 28–29 (двадцять восьмого – двадцять дев'ятого) тижня – раз на два тижні, а з 36 (тридцять шостого) тижня рекомендовано щоденний візит до гінеколога. Акушер-гінеколог для вислуховування серцебиття плода використовує акушерський стетоскоп.

Завдання 2. Відповідайте на запитання до тексту.

1. Скільки разів на рік потрібно відвідувати гінеколога? 2. Коли потрібно звертатися до лікаря-гінеколога? 3. Чому потрібно відвідувати гінеколога? 4. Які хвороби лікує гінеколог? 5. З якого віку потрібно відвідувати гінеколога? 6. Які основні причини відвідування гінеколога? 7. Які Ви знаєте види гінекологічного огляду? 8. За допомогою якого приладу оглядає жінку гінеколог? 9. Які найпоширеніші гінекологічні захворювання Ви знаєте? 10. Що таке безпліддя? 11. Хто такий акушер-гінеколог? 12. Чому потрібно спостерігати за жінкою під час вагітності? 13. Хто проводить моніторинг розвитку плода? 14. Яким інструментом вислуховують серцебиття плода?

Завдання 3. Продовжте речення.

1. До гінеколога потрібно звертатися кожній жінці з ... 2. Основні причини візиту до лікаря-гінеколога ... 3. Уперше гінекологічний огляд проводиться в ... 4. Під час внутрішнього гінекологічного огляду використовується ... 5. Поширеними гінекологічними захворюваннями є: ... 6. Акушер-гінеколог контролює загальний стан здоров'я жінки впродовж ... 7. Під час вагітності регулярно відвідування ... 8. Акушер-гінеколог для вислуховування серцебит-

тя плода використовує ... 9. Вагітність – це період, коли зародок розвивається всередині ... 10. Пологи – це фізіологічний процес ... 11. Пологи у жінки за нормальних умов відбуваються ... 12. Викидень – це спонтанне патологічне переривання вагітності ... 13. Кесарів розтин – це ... 14. Післяпологовий період починається ...

Завдання 4. Прочитайте діалог лікаря-гінеколога з пацієнткою. Запам'ятайте основні типи запитань, які гінеколог ставить пацієнтці при зборі анамнезу хвороби.

Пацієнт: Добрий день, лікарю! Можна зайти?
Лікар: Добрий день! Заходьте, сідайте. Як Вас звати?

Пацієнт: Мене звати Сара Майєр.
Лікар: Де Ви живете? Ваша адреса?
Пацієнт: Я живу на вулиці Степана Бандери, 3, квартира 21.

Лікар: Ваш сімейний стан?

Пацієнт: Я – заміжня.

Лікар: Місце роботи чи навчання?

Пацієнт: Я – студентка. Навчаюся у Тернопільському національному медичному університеті імені Івана Горбачевського.

Лікар: Що Вас турбує? На що скажіться?

Пацієнт: У мене є болі внизу живота.

Лікар: Є ще якісь симптоми?

Пацієнт: Ні, інших симптомів немає.

Лікар: Ви міряли температуру?

Пацієнт: Так, температури у мене немає.

Лікар: Коли здавали загальні аналізи?

Пацієнт: Загальні аналізи я здавала минулого року.

Лікар: Коли востаннє відвідували гінеколога?

Пацієнт: Я відвідувала гінеколога 2 роки тому.

Лікар: А коли з'явився біль внизу живота?

Пацієнт: Боліти живіт почав учора ввечері і я одразу записалась до Вас на прийом.

Лікар: Коли в останній раз йшла менструація? Чи регулярно є менструація? Скільки днів зазвичай йде менструація?

Пацієнт: 25 лютого. Зазвичай, регулярна, триває 3-4 дні.

Лікар: Роздягайтесь і проходите до гінекологічного крісла. Чи маєте набір для гінекологічного огляду?

Пацієнт: Так я маю гінекологічний набір.

Лікар: Все добре. Я Вас подивилась, взяла матеріали для аналізів, одягайтесь. До результатів аналізів я випишу Вам рецепт на знеболювальні.

Пацієнт: Як їх приймати?

Лікар: Будете приймати ці таблетки 2 рази на день: вранці та ввечері після їди.

Пацієнт: Коли мені прийти до Вас?

Лікар: Завтра будуть результати аналізів, приходьте.

Пацієнт: Дякую! До побачення!

Лікар: До побачення! Чекаю на Вас!

Завдання 5. Випишіть із діалогу запитання, які лікар повинен поставити пацієнтці, щоб діагностувати і призначити лікування.

Робота 3. Виконання тренувальних вправ.

Завдання 1. Запишіть словосполучення правильно.

Зразок: гінекологічн... огляд – гінекологічний огляд.

Статев... життя; оперативн... гінекологія; жіноч... захворювання; репродуктивн... система; жіноч... хвороби; статев... розвиток; знеболювальн... препарати; репродуктивн... органи; гормональн... фон; гінекологічн... дзеркало; гінекологічн... хвороби; менструальн... цикл; гінекологічн... дослідження; післяпологов... період; консервативн... гінекологія; загальн... стан; запальн... процес; молоч... залоза; гінекологічн... відділення; профілактичн... огляд.

Завдання 2. Складіть діалог пацієнта з лікарем-гінекологом.

Пацієнт: Добрий день, лікарю!

Лікар: _____?

Пацієнт: Мене звати Кароліна Войцех.

Лікар: _____?

Пацієнт: Я живу на вулиці Степана Бандери, 3, квартири 21.

Лікар: _____?

Пацієнт: Я – заміжня.

Лікар: _____?

Пацієнт: Я – студентка. Навчаюся у Тернопільському національному медичному університеті імені Івана Горбачевського.

Лікар: _____?

Пацієнт: У мене біль внизу живота, загальна слабкість, підвищена температура.

Лікар: _____?

Пацієнт: Я була в гінеколога минулого року.

Лікар: _____?

Пацієнт: Загальний аналіз крові я робила в серпні.

Лікар: _____?

Пацієнт: Так, я маю гінекологічний набір.

Лікар: _____?

Пацієнт: Добре, чекаємо результатів аналізів. Я прийду завтра.

Лікар: _____?

Пацієнт: До побачення.

Робота 4. Поточний контроль, що передбачає стандартизований метод контролю знань – письмове тестування. Студентам пропонують 12–24 тестові завдання (2–4 варіанти) з вибором однієї правильної відповіді.

Організаційна структура заняття.

1. Організаційна частина – 5 хв.
2. Інструктаж студентів і розподіл груп для практичної роботи – 5 хв.
3. Практична робота студентів – 20 хв.
4. Семінарське обговорення теоретичних питань і практичної роботи – 40 хв.
5. Перевірка вихідного рівня знань (проводиться у вигляді тестування з кожної теми, розв’язування ситуаційних задач, відповідей на контрольні питання) – 20 хв.

Технічні засоби і методи навчання:

1. Технічні засоби та матеріальне забезпечення заняття: посібники, словники, довідкова література, комп’ютери, відеосистема, інтерактивна дошка.
  2. Презентація до заняття.
  3. Словесні методи: пояснення, розповідь, бесіда.
  4. Асоціативний метод і мовленнєве тренування.
  5. Ілюстративний метод.
  6. Проблемні запитання.
- Тестові завдання.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Матеріал, вивчений на занятті, сприятиме формуванню і розвитку професійних і комунікативних компетенцій у студентів через удосконалення знань про будову жіночих статевих органів, гінекологічні хвороби, діяльність акушера-гінеколога; навичок говоріння і збору анамнезу захворювання; вміння застосовувати засвоєні лексичні одиниці і конструкції, будувати монологічні та діалогічні висловлювання; допоможе в адаптації студентів-іноземців до українськомовного середовища і підвищить інтерес до вивчення української мови.

Навчальна дисципліна «Професійна медична комунікація українською мовою лікаря з пацієнтом» розроблена з метою формування українськомовної комунікативно-професійної компетентності, якіс-

ного засвоєння та активного використання граматично правильних комунікативних фахових конструкцій у професійному спілкуванні майбутнього медика. Кожна тема – самобутня і неповторна, сприяє профорієнтаційній роботі через вивчення лексичного мінімуму за тематикою заняття, читання і розуміння текстів, виконання вправ, творчих завдань, тестів, організацію рольових ігор тощо. Саме для підвищення мотивації і якості вивчення української мови викладачі кафедри розробляють та вдосконалюють вправи з врахуванням того, що вони становлять єдину систему з постійними і змінними параметрами. «Постійними параметрами системи є врахування поетапності формування мовленнєвої компетенції, наявності серії вправ, чіткої послідовності їх виконання. Параметрами, що змінюються, є характер мовленнєвих операцій, етап навчання, види комунікативної діяльності, до-

зування навчального матеріалу, його циклічність» [6]. На заняттях використовуються рольові ігри з використанням інтерактивних засобів із чіткою практичною спрямованістю на вміння вести бесіду на професійну тематику, виписувати рецепт чи складати анамнез хворого, призначати медикаменти, спілкуватися телефоном чи викликати екстрені служби тощо [3].

Вважаємо, що саме інтеграція в освітній процес медичних понять у вивчення та вдосконалення української мови дасть можливість студентам-іноземцям не лише володіти мовними й мовленнєвими знаннями, вміннями та навичками, бути обізнаними з понятійною базою спеціальності іноземною мовою, а й підвищить мотивації до вивчення української мови, формуватиме професійно-орієнтовану спрямованість у майбутніх медичних працівників.

Список літератури

1. Акушерство та гінекологія : національний підручник : у 4 т. / [кол. авт.] ; за ред. акад. НАМН України, проф. В. М. Запорожана. Т. 1 : Акушерство. – К., 2013. – 1032 с.
2. Бей Л. Б. Проблеми викладання української мови різним категоріям іноземних студентів / Л. Б. Бей, О. М. Тростинська // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2008. – № 12. – С. 42–49. – Режим доступу : <http://www-center.univer.kharkov.ua/vestnik/full/7.pdf>.
3. Вихрущ В. Навчальний діалог як базовий концепт розвивальної парадигми сучасної освіти / В. Вихрущ, Л. Романишина // Педагогічний дискурс. – 2016. – № 20. – С. 21–27.
4. Галіяш Н. Б. Комунікативні навички в медицині : посібник / Н. Б. Галіяш, Н. В. Петренко, Н. А. Бількевич. – Тернопіль : ТДМУ, 2019. – 132 с.
5. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. Копилова І. М. Розробка системи вправ для формування професійно спрямованої компетенції в

говорінні іноземною мовою [Електронний ресурс] / І. М. Копилова // Соціум. Наука. Культура. Філологічні науки. – Режим доступу : <http://intkonf.org/kopilova-imrozrobka-sistemi-vprav-dlya-formuvannya-profesiyno-spryamovanoi-kompetentsiyi-v-govorinni-inozemnoyu-movoyu>.

7. Олійник Н. Я. Професійна комунікація акушера-гінеколога з пацієнткою / Н. Я. Олійник // Професійна медична комунікація українською мовою лікаря з пацієнтом : посібник для іноземних студентів / [А. В. Вихрущ, І. Д. Драч, І. Я. Заліпська та ін.] ; за ред. А. В. Вихруща, І. Я. Заліпської. – Тернопіль : ТНМУ, 2021. – С. 70–80.

8. Philosophical and Cultural Aspects of Medical Profession: Philosophical and Conceptual Peculiarities / I. Melnychuk, N. Fedchyshyn, O. Pylypyshyn, A. Vykhruhch // *Cultura. International Journal of Philosophy of Culture and Axiology*. – 2019. – Vol. 16 (1). – P. 165–174.

References

1. Zaporozhan, V.M. (2013). *Akusherstvo ta hinekologhiia [Obstetrics and gynecology]. (Vols. 1-4). Kyiv [in Ukrainian]*.
2. Bei, L.B., & Trostynska, O.M. (2008). Problemy vykladannia ukrainskoi movy riznym katehoriiam inozemnykh studentiv [Problems of teaching the Ukrainian language to different categories of foreign students]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.N. Karazina – Bulletin of the V. N. Karazin Kharkiv National University*, 12, 42-49. Retrieved from: <http://www-center.univer.kharkov.ua/vestnik/full/7.pdf> [in Ukrainian].
3. Vykhruhch, V., & Romanyshyna, L. (2016). Navchalnyi dialoh yak bazovyi kontsept rozvyvalnoi paradyhmy suchasnoi osvity [Educational dialogue as a basic concept of the developmental paradigm of modern education]. *Pedahohichnyi dyskurs – Pedagogical Discourse*, 20, 21-27 [in Ukrainian].
4. Haliash, N.B., Petrenko, N.V., & Bilkevych, N.A. (2019). *Komunikatyvni navychky v medytsyni [Communicative skills in medicine]*. Ternopil: TDMU [in Ukrainian].
5. Kremen, V.H. (2008). *Entsyklopediia osvity [Encyclopedia of Education]*. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].

6. Kopylova, I.M. (2018). Rozrobka systemy vprav dlia formuvannya profesiino spriamovanoi kompetentsii v hovorinni inozemnoiu movoiu [Development of a system of exercises for the formation of professionally oriented (directed) competence in speaking a foreign language]. *Sotsium. Nauka. Kultura. Filolohichni nauky – Society. Science. Culture. Philological Sciences*. Retrieved from: <http://intkonf.org/kopilova-im-rozrobka-sistemi-vprav-dlya-formuvannya-profesiyno-spryamovanoji-kompetentsiyi-v-govorinni-inozemnoyu-movoyu> [in Ukrainian].

7. Oliinyk, N.Ya. (2021). Profesiina komunikatsiia akushera-hinekolooha z patsiientkoju [Professional

communication of an obstetrician-gynecologist with a patient]. *Profesiina medychna komunikatsiia ukrainskoju movoiu likaria z patsiientom – Professional medical communication in Ukrainian of a doctor to a patient*. Vykhruhch, A.V., Drach, I.D., & Zalipska, I.Ya. (Ed.). Ternopil: TNMU.

8. Melnychuk, I., Fedchyshyn, N., Pylypyshyn, O., & Vykhruhch, A. (2019). Philosophical and Cultural Aspects of Medical Profession: Philosophical and Conceptual Peculiarities. *Cultura. International Journal of Philosophy of Culture and Axiology*, 16(1), 165-174.

Отримано 01.02.22
Рекомендовано 03.02.22

Електронна адреса для листування: oliinyk@tdmu.edu.ua